

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ТОРГОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

студент гр. М-01 Шуваєва К.Г.

Діяльність торгового підприємства з моменту його створення пов'язана з витратами трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, що впливає на його ефективність. Основною метою управління витратами на торговому підприємстві є оптимізація їх структури та розміру, що забезпечує досягнення запланованих обсягів прибутку і товарообігу.

Проблема управління витратами розглянута у працях таких вчених, як: Р. Дж. Шонбергера, Г.Фанделя, М. І Баканова, С.М. Лебедева та інші. Більшість вчених розглядає управління витратами окремо від процесів розвитку підприємства. Однак, на сучасному етапі розвитку теорії та практики управління, встановлено, що управління витратами – це складний, багатоаспектний та динамічний процес, який включає управлінські дії, метою яких є досягнення економічного результату діяльності підприємства. На процес управління витратами впливають внутрішні та зовнішні фактори. До внутрішніх факторів доцільно віднести наступні: обсяг товарообігу, склад товарообігу, групова структура товарообігу, швидкість обігу товарів, рівень продуктивності праці працівників, стан використовуваних основних фондів, забезпеченість власними оборотними активами та інші. В системі факторів, що не залежать від діяльності підприємства (зовнішні фактори) виділяються наступні: темпи інфляції в країні, рівень розвитку окремих сегментів споживчого ринку, зміна рівня державних орендних ставок, зміна видів і ставок податкових платежів, що входять до складу витрат.

Управління витратами на торговому підприємстві передбачає виконання всіх функцій, властивих управлінню будь-яким об'єктом, тобто розробку і реалізацію рішень, а також контроль за їх виконанням. Система управління витратами на торговому підприємстві складається з наступних елементів, а саме: 1. Прогнозування та планування витрат – визначаються довгострокові, короткострокові тенденції зміни окремих видів витрат, задаються їх орієнтири, що забезпечують вихід на певні значення показників прибутку і рентабельності. 2. Нормування витрат – встановлюються техніко-обґрунтовані нормативи у вартісних оцінках за окремими видами витрат. 3. Облік витрат – враховуються витрати в заданій номенклатурі статей. 4. Аналіз витрат – аналізуються фактичні витрати в порівнянні з плановими завданнями і нормативами, виявляються фактори впливу та резерви зниження. 5. Контроль і регулювання – вносяться поточні зміни в систему управління витратами у випадку відхилень від запланованої динаміки витрат, уточнюються системи планування і нормування.

Кожен елемент системи виконує чітко поставлені завдання і спрямований на досягнення загальних цілей підприємства.

В цілому, можна сказати, що система управління витратами покликана в першу чергу забезпечувати фінансовою інформацією керівників підприємства. Дослідження залежності змін обсягів реалізованої продукції, витрат на її реалізацію, обсягів доходів від реалізації та прибутку є основою для аналізу можливості роботи підприємства без збитків. Аналіз точки беззбитковості допомагає підготувати фінансову інформацію для прийняття рішень і контролю за рівнем витрат на підприємстві, рішень щодо встановлення ціни реалізації продукції, з регулювання обсягів реалізації продукції.

Одним із потужних інструментів у визначенні точки беззбитковості є методика аналізу беззбитковості виробництва або аналізу співвідношення "витрати – обсяг – прибуток". Цей вид аналізу є одним з найбільш ефективних засобів управління. Він допомагає керівникам підприємств виявити оптимальні пропорції між витратами, ціною і обсягом реалізації, мінімізувати підприємницький ризик. В цілому, CVP-аналіз дозволяє

відшукати найбільш вигідне співвідношення між змінними і постійними витратами, ціною і обсягом реалізації продукції.

Співвідношення «витрати – обсяг – прибуток» і його вплив на прибутковість підприємства при поверхневому погляді здається простим і однозначним: чим більше зростає обсяг при реалізації, чим більше реалізується продукції, тим вище доходи підприємства, тим більший прибуток. Звідси випливає висновок: головна мета підприємства – збільшення обсягу реалізованої продукції. Але аналіз ситуації в сучасних умовах господарювання показує, що зростання можливе тільки протягом певного часу і за умовою збільшення маржинального доходу, тобто зниження цін продаж, пропорційної зміни витрат та обсягів реалізації продукції.

Отже, управління витратами на підприємстві – це динамічний процес, що включає управлінські дії, метою яких є досягнення високого економічного результату діяльності підприємства.

Науковий керівник: ст. викладач **Мартинець В.В.**

Шуваєва, К.Г. Особливості системи управління витратами торгового підприємства [Текст] / К.Г. Шуваєва; наук. кер. В.В. Мартинець // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 296-297.